

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกฤษฏาภรณ์ นุตจรัส) ในคดีหมายเลขแดงที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เดิมบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้อง นายกฤษฏาภรณ์ นุตจรัส ผู้ร้องเป็นจำเลยเพื่อบังคับให้ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินเกินบัญชี ฯ โจทก์และผู้ร้องได้ประนีประนอมยอมความกันและศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้พิพากษาตามยอม เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ปรากฏตามคดีหมายเลขแดงที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ต่อมา ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) (เดิม คือ ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน)) ได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ โดยอ้างว่า เป็นผู้รับโอนกิจการจากโจทก์กรณีกระทรวงการคลังมีประกาศ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ให้รวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยชนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง ซึ่งมีผลให้บรรดาสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของโจทก์ (โจทก์เป็น ๑ ใน ๑๒ บริษัทเงินทุนที่ถูกควบรวมกิจการ) โอนไปเป็นของธนาคารไทยธนาคาร ฯ ด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๘ สัตตแห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยธนาคารไทยธนาคาร ฯ ขอให้ศาลอนุญาตให้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ และขอให้แก้ไขชื่อโจทก์ในคดีเป็นธนาคาร ฯ ด้วย

ผู้ร้องยื่นคำร้องคัดค้านการขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ของธนาคารไทยธนาคาร ฯ ว่าบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดทั้งสองฉบับที่ธนาคาร ฯ อ้างเพื่อเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เพราะเป็นการจำกัดเสรีภาพในเคหสถานสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพ โดยให้สิทธิผู้รับโอนกิจการเข้าดำเนินการใดๆ ในคดีความโดยสะดวก ได้แก่ การนำพยานหลักฐานเอกสารใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว การถามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่สืบไปแล้วได้

รวมทั้งสิทธิเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าของนี้ตามคำพิพากษาได้ทันทีด้วย โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นการเอาเปรียบและลดรอนสิทธิเสรีภาพของกลุ่มความฝ้ายอื่นอย่างชัดเจน ทั้งๆ ที่สถาบันการเงินที่รับโอนกิจการสามารถใช้วิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดำเนินการใดๆ เป็นขั้นตอนต่อไปได้ เช่น การร้องขอการตั้งผู้แทนนิติบุคคล การรับช่วงสิทธิ หรือการรับโอนสิทธิเรียกร้อง ซึ่งกฎหมายเดิมได้บัญญัติไว้อย่างเป็นทางการแล้ว นอกจากนั้นยังขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพราะเป็นกรณีที่มุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งโดยเฉพาะ กล่าวคือ เป็นการตราขึ้นเพื่อใช้กับกรณีที่กระทรวงการคลังดำเนินการควบรวมกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์จำนวน ๑๒ แห่ง เข้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และกับธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่านั้น มิได้ใช้กับกรณีอื่นๆ โดยทั่วไป แต่อย่างไร ทั้งยังขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เพราะทำให้บุคคลไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ทำให้ผู้รับโอนกิจการ (หมายถึง ธนาคารไทยธนาคาร ฯ ผู้ขอสวมสิทธิ) ได้เปรียบในการดำเนินคดีนี้ เนื่องจากสามารถเข้าเป็นคู่ความในคดีได้ทันที โดยไม่ผ่านขั้นตอนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และยังสามารถถามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานเอกสารที่ได้สืบมาแล้วได้ เป็นการเอาเปรียบคู่ความด้วยกัน จึงขอให้ศาลยกคำร้องของธนาคารไทยธนาคาร ฯ ที่ขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์และขอให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของผู้ร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ต่อมา ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องคัดค้านอีกว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ผู้ร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ในคดี (หมายถึง ธนาคารไทยธนาคาร ฯ) ที่ศาลจะใช้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดี เป็นบทบัญญัติซึ่งต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ร้อง (หมายถึง ธนาคารไทยธนาคาร ฯ) ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ร้องยื่นคำร้องคัดค้านว่า กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย จึงให้งดการพิจารณาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและส่งคำร้องของผู้ร้อง และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาและส่งสำเนาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงคดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตก ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ตามปัญหาข้อแรกที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตก ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ สัตต บัญญัติว่า “ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์ เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่น หรือสถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณี เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ยื่นไว้แล้ว ถ้ามำพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้อง นั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๕ ได้บัญญัติเป็นหลักการว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพไม่ได้ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองหลักแห่งความเสมอภาคว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ เพศ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จะกระทำมิได้ สำหรับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งบัญญัติให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น เป็นกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน และมีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องกันเป็นคดีในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความในคดีได้และเมื่อเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแล้ว ก็สามารถคัดค้านเอกสารที่ยื่นไว้แล้ว ถ้ามำพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่สืบไปแล้วได้ด้วย หากคดีนั้นได้มีคำพิพากษาตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้วก็สามารถสวมสิทธิเข้าเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อบังคับให้ชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้นได้ การควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือ

ควมกิจการเข้ากับสถาบันการเงินหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน เป็นเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้อง โดยปกติสิทธิเรียกร้องย่อมโอนกันได้ อาจกระทำโดยการแสดงเจตนาตกลงกัน ที่เรียกว่านิติกรรม หรืออีกกรณีหนึ่ง เป็นเรื่องกฎหมายให้อำนาจไว้ เป็นผลของกฎหมาย มิได้เกิดจากการแสดงเจตนา การโอนสิทธิเรียกร้อง จะโอนให้แก่ผู้ใดก็ได้ ผู้รับโอนไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย อาจเกิดจากการให้เปล่า ไม่มีค่าตอบแทน หรืออาจจะเพื่อประโยชน์ในการชำระหนี้ก็ได้ เมื่อมีการโอนสิทธิเรียกร้องแล้ว เป็นผลให้บุคคลภายนอกเข้ามาเป็นเจ้าของนี้ สามารถบังคับเอาแก่ลูกหนี้นั้นโดยตรง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องสามารถฟ้องลูกหนี้ได้ในนามของตนเอง กรณีตามคำร้องเป็นการโอนสิทธิเรียกร้องโดยผลของกฎหมาย และเป็นช่วงเวลาที่ได้มีการดำเนินคดีอยู่ในศาล ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องก็สามารถเข้าสวมสิทธิเป็นโจทก์แทนที่โจทก์เดิม และถ้าศาลได้มีคำพิพากษาแล้วผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องก็สามารถเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าของนี้ตามคำพิพากษาแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเดิมเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้นต่อไป ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องไม่ได้ใช้สิทธิในฐานะเจ้าหนี้ดำเนินคดีมาแต่ต้น การดำเนินคดีของโจทก์เดิมจะสมบูรณ์หรือมีข้อบกพร่องหรือไม่อย่างไร ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องไม่สามารถทราบหรือแก้ไขได้ เพื่อเป็นประกันความยุติธรรมและเป็นธรรม กฎหมายจึงได้บัญญัติให้ผู้ที่เข้าสวมสิทธิแทนคู่ความเดิมคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่ได้สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ ที่ไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็เนื่องจากประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รัฐต้องแก้ปัญหาโดยรีบด่วน เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศกลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ ดังปรากฏหลักการและเหตุผลในการตราพระราชกำหนดว่าที่ต้องตราพระราชกำหนดนี้ขึ้นก็เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง โดยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ในการนี้ลูกหนี้ก็มีได้สูญเสียสิทธิที่จะต่อสู้คดีของตนตามกระบวนการทางศาลแต่อย่างใด ในชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษานั้น เมื่อผู้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีข้ออ้างที่จะต่อสู้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคคนเดิมอย่างไรก็สามารถยกขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ผู้เข้าสวมสิทธิแทนได้เช่นกัน ลูกหนี้นี้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ ไม่ได้มีภาระเพิ่มขึ้นเพราะเหตุแห่งการโอนสิทธิเรียกร้อง เพียงแต่เปลี่ยนตัวจากเจ้าหนี้เดิม มาเป็นเจ้าหนี้คนใหม่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องเท่านั้น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๘ สัตต ไม่ได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ตามวรรคสอง และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติถึงหลักแห่งความเสมอภาค โดยถือว่าบุคคลทุกคนย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่ได้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลแต่อย่างใด ดังนั้นพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตต ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ตามปัญหาข้อต่อมาที่ว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า “ในการควบกิจการของบริษัทหรือโอนกิจการของบริษัทให้แก่สถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามำนำพยานที่สืบมาแล้วและคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพไม่ได้ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองหลักแห่งความเสมอภาคว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ เพศ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จะกระทำมิได้ สำหรับพระราช

กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งบัญญัติให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น เป็นกรณีการควบกิจการของบริษัทหรือโอนกิจการของบริษัทให้แก่สถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าวและอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามำนำพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น เป็นเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องโดยกฎหมาย กรณีตามคำร้องเป็นการโอนสิทธิเรียกร้องในช่วงเวลาที่ได้มีการดำเนินคดีอยู่ในศาล ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องไม่ได้ใช้สิทธิในฐานะเจ้าหนี้ดำเนินคดีมาแต่ต้น การดำเนินคดีของโจทก์เดิมอาจไม่สมบูรณ์หรือมีข้อบกพร่อง เพื่อให้โอกาสแก่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องและเพื่อความเป็นธรรม กฎหมายจึงได้บัญญัติให้ผู้เข้าสวมสิทธิแทนคู่ความเดิมคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามำนำพยานที่ได้สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ที่ไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็เนื่องจากประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรง รัฐต้องแก้ปัญหาโดยรีบด่วน เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศกลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ดังปรากฏหลักการและเหตุผลในการตราพระราชกำหนดที่เพื่อให้สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ สามารถควบกิจการหรือโอนกิจการได้ อันเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับการให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นหรือโอนกิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลูกหนี้มิได้เสียสิทธิในการต่อสู้คดีตามกระบวนการทางศาล ไม่ว่าจะในชั้นพิจารณาคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาล หรือหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาและอยู่ในระหว่างดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาก็ตาม ลูกหนี้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ ไม่ได้มีภาระเพิ่มขึ้นเพราะเหตุแห่งการโอนสิทธิเรียกร้อง เพียงแต่เปลี่ยนตัวจากเจ้าหนี้คนเดิมมาเป็นเจ้าหนี้คนใหม่ที่ได้รับโอนสิทธิเรียกร้องมาเท่านั้น พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

ตามวรรคสอง และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติถึงหลักแห่งความเสมอภาค โดยถือว่าบุคคลทุกคนย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่ได้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลแต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตัด ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

๒. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ